

Educació emocional

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: Educació emocional

ENSENYAMENT: Master en Educació per a la ciutadania i valors

CURS ACADÈMIC: 2008-09

TIPUS D'ASSIGNATURA: Obligatòria

CRÈDITS TOTALS: 5   **CR. TEÒRICS:** 5   **CR. PRÀCTICS:**

LLENGUA: CATALÀ

DEPARTAMENT: Dpt. de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació.

PROFESSORAT: Rafel Bisquerra (MIDE)

Objectius

Conèixer què són les emocions, els seus components i les seves repercussions en el pensament i en el comportament.

Conèixer les característiques de la teoria de les intel·ligències múltiples i de la intel·ligència emocional, així com les seves implicacions per a la pràctica educativa.

Adquirir competències emocionals, i en particular la regulació de la ira com una estratègia per a la prevenció de la violència i per a la convivència en pau i en democràcia.

Adquirir la competència per dissenyar programes d'educació emocional i introduir-los en la dinàmica de classe a l'entorn de la tutoria.

Continguts

- 1   **Marc conceptual de les emocions.**- Concepte d'emoció. Components de l'emoció. Els fenòmens afectius. Les emocions i la salut.
- 2   **Tipologia de les emocions.**- Classificació de les emocions. Intensitat, especificitat i polaritat. Les emocions agudes: ira, ansietat, tristesa, por, alegria, emocions problemàtiques, emocions estètiques.
- 3   **La intel·ligència emocional.**- De la intel·ligència clàssica a la intel·ligència emocional. La teoria de les intel·ligències múltiples. Naturalesa de la intel·ligència emocional. Implicacions psicopedagògiques.
- 4   **Una pràctica fonamentada.**- Les teories sobre les emocions. La tradició filosòfica. Charles Darwin: l'enfocament biològic. William James: l'èmfasi en el cos. La teoria de Cannon-Bard: el SNC. L'emoció en els paradigmes científics. Teories cognitives de l'emoció.
- 5   **El cervell emocional.**- El sistema límbic. El lobul prefrontal. Aportacions de la neurociència. La psiconeuroimmunologia. De la teoria a la pràctica.
- 6   **Consciència emocional.**- Autoobservació i reconeixement de les emocions. Comprensió de les causes i conseqüències de les emocions. Avaluació de la

- intensitat de les emocions. Reconèixer les emocions dels altres.
- 7 **Regulació emocional.**- Tolerància a la frustració. Autocontrol de la impulsivitat. Regulació de la ira i del comportament agressiu. Retardar gratificacions. Adoptar una actitud positiva davant la vida. Resiliència. Estratègies de control emocional.
- 8 **De la teràpia emocional a la prevenció.**- La teràpia emocional en els enfocaments psicoterapèutics. Carl Rogers i la psicologia humanista. La logoteràpia de V. Frankl. Enfocaments cognitius. Implicacions de la teràpia per a l'educació emocional.
- 9 **Emoció i benestar subjectiu.**- El constructe "benestar subjectiu". Factors de benestar subjectiu. Aportacions de la neurofisiologia. Benestar subjectiu i qualitat de vida. Felicitat i compromís social. El fluir en Csikszentmihalyi.
- 10 **La pràctica de l'educació emocional.**- Justificació. Importància i necessitat de l'educació emocional. El desenvolupament de les competències emocionals. Destinataris. Objectius. Continguts. Models d'intervenció. Materials curriculars. Avaluació.

Metodologia

La metodologia és eminentment activa. De vegades es fa una introducció teòrica, per a passar a la pràctica d'activitats i exercicis diversos. S'utilitzen dinàmiques de grup com grups de discussió, Phillips 6/6, role playing, dinàmiques corporals, relaxació, meditació, respiració, etc.

Bibliografia sobre educació emocional

- Álvarez, M. (Coord.) et al. (2001). *Diseño y evaluación de programas de educación emocional*. Barcelona: Ciss-Praxis.
- Bisquerra, R. (2000). *Educación emocional y bienestar*. Barcelona: Praxis.
- Bisquerra, R. (2008). *Educación para la ciudadanía. La perspectiva de las competencias emocionales*. Barcelona: Praxis - Wolters Kluwer.
- Güell, M., y Muñoz, J. (2003). *Educación emocional. Programa para la educación secundaria postobligatoria*. Barcelona: Praxis.
- López Cassà, E. (2003). *Educación emocional. Programa para 3-6 años*. Barcelona: Praxis.
- Pascual Ferris, V., y Cuadrado Bonilla, M. (2001). *Educación emocional. Programa de actividades para educación secundaria obligatoria*. Barcelona: Praxis
- Redorta, J., Obiols, M., y Bisquerra, R. (2006). *Emoción y conflicto. Aprenda a manejar las emociones*. Barcelona: Paidós.
- Renom, A. (2003). *Educación emocional. Programa para la educación primaria*. Barcelona: Praxis.
- Sastre, G., i Moreno, M. (2002). *Resolución de conflictos y aprendizaje emocional*. Barcelona: Gedisa.
- Segura, M., y Arcas, M. (2003). *Educación emocional y los sentimientos. Introducción práctica al complejo mundo de los sentimientos*. Madrid: Narcea.